

Nýggjársrøða løgmanns

Gott kvøld.

So standa vit aftur á gáttini til at bjóða einum nýggjum ári vælkomnum, samstundis sum vit hetta gamlaárskvøld dvølja eina løtu við tað, sum farið er.

Í januar var lótingsval, og samgongan, við tveimum triðingum av tinginum aftan fyri seg, varð skipað. Samgongan hevur sett tryggileika og støðfesti í miðdepilin, samstundis sum vit við vinnupolitiskum framtøkum skulu gera búskapin sterkari. Soleiðis menna vit vælferðarsamfelagið – fyri øll.

Eisini lokalt hava fleiri nýggjar kreffir tikið við eftir kommunuvalið í farna mánað. Eg fegnist um, at alt fleiri kommunur velja at leggja saman í størri eindir. Á henda hátt gerast tær betur fórar fyri at taka ímóti nýggjum avbjóðingum.

Vit føroyingar kunnu framvegis vera takksamir fyri at búgva í einum vælferðarsamfelagi. Men tað skerst ikki burtur, at árið, ið farið er aftur um bak, ikki hiltadist eins væl á øllum økjum. Partar av okkara fiskivinnu hava verið fyri bakkasti, og andróðurin er harður í løtuni - eitt nú í alivinnuni og í rækjuvinnuni. Aftur mugu vit ásanna, at skjótt er hvønn vegin. Soleiðis er í einum samfelagi, sum byggir sítt álit á eittans náttúrufrøði.

Men í einum lítulum landi er tað tibatetur eisini leitari at venda gongdini. Tað sannaðu vit fyri bara fáum árum síðani, tá ið vit reistu okkum eftir stóra skræðlið fyrst í nítíðrunum. Ongandið var tað føroyinginum fyri at falla í fátt ella setast hendur í favn. Heldur var tað hugurin at bjóða framtíðini av, ið var drívmeigin, og við bjartskyni, dirvi og áræði at fara undir lívsverkið. Lat okkum halda fram at fylgja í fótsporunum hjá teimum, ið gingu undan og bygdu hetta landið, teimum, ið høvdu dirvi at hugsa nýggjar tankar og at taka tøk.

Hetta landsstýrið og hendan samgongan skulu vera við til at velja, hvønn veg hetta samfelagið skal flyta seg. Skulu vit velja nýggjar leiðir heldur enn vanahugsan? Skulu vit velja nýskapan heldur enn stillstøðu?

Tíðin er búgvin til nýhugsan! Vinnuliga, politiskt og samfelagsliga skulu vit hugsa nýtt. Framtíðarstøða Føroya snýr seg nevniliga um, í hvønn mun vit megna at laga okkum til nýggjar og ódrvísi kappingartreytir. Vit mugu ikki stara okkum blind uppá at

kappast um at gera tingini á biligastan hátt, men seta fokus á, hvørjar fyrimumir og møguleikar vit hava. Eitt nú hava vit serstakan møguleika at kappast, tá ræður um dygd og feskuleika á okkara fiskavörum. Kundin er vorðin meira medvitin og kræsinn og vil gjalda meira fyri ta bestu vöruna. Vit skulu fáa meira burtur úr rávöruni við at gagnnýta alt tilfeingið.

Okkara besta tilfeingi er eitt vitandi og virkisfúst fólk. Tí skulu vit halda fram at menna útbúgvingarmøguleikarnar. Vit skulu skapa nýggjar vinnur. Vit skulu finna útav, hvussu vit fáa meira burtur úr tí stóra vitanartilfeingi, vit longu eiga. Hetta tilfeingið skal kunna nýtast eitt nú í vinnum, ið byggja á kunningar-tøkni, biotøkni og gentøkni.

Nú tað frættist, at stórus oljufundur er gjørdur hetlandskumegin føroyska markid, birtir tað sjálvsagt aftur undir trúna, at vit í framtíðini fáa eitt náttúru-tilfeingi afturat at byggja okkara búskap á. Men vit hava kortini bæði beini á jørðini og kanna okkum so avgjørt ongan bita, fyrr enn hann er svølgdur.

At hugsa nýggjar tankar krevur eisini, at tú letur upp fyri tí fremmanda. Tað fremmanda kann ofta

tykjast eitt sindur ræðandi. Men vit mugu velja, um vit skulu lata aftur og dyrka okkum sjálvi á hesum oyggjum í Norðuratlants-havi, ella um vit skulu vit lata upp fyri teimum møguleikum, sum eitt viðtøkað samstarv við útlendingar og umheimin gevur.

Opinleiki er ein fyrirtreyt fyri at kunna menna sambandið og samstarvið við umheimin. Vit eru til reiðar at taka størri ábyrgd á uttanríkispolitiska økinum. Tað fer at geva okkum uppafur fleiri møguleikar at gera avtalur við onnur lond, og við tí eisini at víðka sjónarringin, bæði vinnuliga, mentanarliga og politiskt. Í heimsbúskapinum spyr kapitalurin ikki longur eftir landamarki. Í staðin fyri at ræðast útlendskan kapital og samstarv við útlendingar, skulu vit tora at luttaka. Vit skulu finna okkara nýggja pláss í heimsbúskapinum og gera okkum greitt, hvørjar møguleikar eru, og hvussu vit kunnu troyta hesar best.

Her hugsji er serliga um víðurskipti okkara við felagsskapir sum ES og lond, sum fáa øktan búskaparaligan týðning í framtíðini.

Í nýggja árinum fara vit at taka fulla ábyrgd av sjálvstýrismálinum. Ætlan-

in er, at vit við yvirtøkulógini taka ábyrgdina av málsøkjum, tá vit vilja tað. Málið verður nú í okkara hondum. Arbeitt verður samstundis við eini nýggjari skipan á uttanríkis-økinum, ið skal virka á tann hátt, at vit fara at kunna gera avtalur við onnur lond á øllum økjum, sum eru undir føroyskum málsræði.

Við búgva í einum fræls-um landi, men í einum heimi, har alt ov mong framvegis liva undir ring-um og ófrælsu korum. Tíverri hótta hungur, fátækraðømi og sjúkum sum eyðkvæmi ein stóran part av mannaættini. Heimurin kemur inn í okkara stovu dagliga, og vit sleppa ikki undan at taka støðu.

Torført var at njóta jólafríðin, tá tíðindini 2. jóladag bórast um ógvusligu flóðaldurnar í suður- og landssynningspartinum av Asia, har fólk í tíggjuttúnda tali mistu lívið.

Aðrir ræðuleikar hava í árinum verið óvast á breddunum hjá heimspressuni. Eitt nú gíslatøkan í Beslan í Norður-Ossetia – eitt eindarlest og óskiljandi álöp á verjuleys skúlabørn. Kríggsskuggarnir liggja enn yvir Irak, og útlitini tykjast ivasom fyri fríði í Mið-eystri. Framvegis livir allur vestrheimurin undir hót-

anini um yvirgangsátökni-ir. Ein hótta, sum tíverri hevur minkað um tolsemið og økt um mistrúna mill-um muslimska og kristna partin av heiminum.

Men glottar eru eisini. Eitt nú at tjóðartingið og hægstirættur í Ukraina koll-dømdu forsetavalíð og kravdu nýval, har rætti vinnarin varð kosin. Afganistan hevur fingið sín fyrsta fólkavalda leiðara, eins og val vónandi um stutta tíð verður í Irak, sum áður varð stýrt av harðrendum einaræðisharra. Demokratiíð hevur fingið fleiri verjar.

Vit skulu eisini taka okkara part av ábyrgdini at hjálpa teimum mongu í heimssamfelagnum, sum eru illa fyri. Nú munandi fleiri pengar eru settir av á fíggjarlógini næsta ár ber til at seta skjótil á ein veruligan menningarpolitikk. Privatir hjálparfelagsskapir og framtøk hjá einstaklingum hava ferð eftir ferð víst, at vit gleðiliga lata av tí vit eiga. Hetta sýnir, at vit eiga innlivingarevni og hava samkenslu við teimum, sum líða. Men innlivingarevni og tolsemi eiga eisini at ráða innanveggja. Í okkara samfelagi skal vera pláss fyri øllum borgarum! Tolsemi er ein hornasteinur í einum opn-

um og víðskygdum samfelagi, har snæverskygni og fordómar ikki festa røtur. Andaligu karmarnir eru eins týðningarmiklir og fysisku karmarnir í einum góðum og sunnum samfelagi.

Hyggja vit at, hvussu landið verður útbýgt, so er hent nógv í ár. Væl er komið áleiðis við Norðuroyatunlinum, og nýggja lands-sjúkrahúsið er tikið í nýtslu. Fleiri nýggjar barnagarðar lótu upp, ellis- og røktarheim vórðu bygð – nøkur verða liðug í nýggja árinum. Eftirskúlin fyri menningartarnað verður klárur móti sumri og fer at bota nakað um støðuna hjá hesum samfelagsbólki. Tollaksmessudag varð samferðsluhavnin á Tvøroyri tikin í nýtslu. Tíverri er nýggi Smyril seinkaður, men skipið kemur í nýggja árinum. Vit halda fram at byggja út og menna okkara land.

At vaksa upp í Føroyum gevur gott í beinið. Tað prógva okkara mongu tónlistafólk, ítróttafólk og listafólk annars, sum seta Føroyar á heimskortið. Vit kenna stoltleikan leika í bringuni og fegnast um tað sjálvsvirði og dirvi, tey sýna við at bjóða seg fram millum tey bestu – langtuttan fyri tryggju eingjargarðarnar. Eisini frøst vit um tey mongu tónlista- og mentanarligu tiltøkini, sum gjørdur hetta til enn eitt mentanarliga ríkt ár her heima. Vit skylda okkara børn og ungu bestu umstøður at menna síni skapandi evni.

Eins og uppgongd og niðurgongd eru natúrligir leiðir í búskapinum, eru sólskins dagar og skuggafullar lótur natúrligir partar av lívi okkara. Vit fegnast um tey nógvu børnini, ið vórðu fødd í ár – og ynskja teimum eitt ríkt lív í hesum landi, vit øll meta so høgt.

Men í kvøld leita tankar okkara eisini í samkenslu til teirra, sum í árinum mistu onkran av sínum kær, og til teirra, ið á annan hátt hava tað svárt. Fyri tykkum ynskja vit, at nýggja árið skal bera glottar við vón. Tí í vónini býr styrki!

Hitt gamla ár er runnið, brátt klokkan miðnætt slær. Algøði Gud oss umni eitt annað ár í tær

Við hesum takki eg vegna Føroya Landsstýri fyri árið, ið fór. Eg ynski øllum – á sjögvi og á landi – eitt eydnuberandi nýggjár.

Gud signi mítt føðiland Føroyar.